

Mål & Budget år 2025

Del 1. Underlag för beslut i stiftsfullmäktige

Innehåll

Inledning.....	3
Särskilt fokus för Strängnäs stift år 2024-2027	3
Konfirmandarbete	3
Lokalförsörjningsplaner	3
Klimatarbete.....	3
Resultatbudget år 2025 med plan för år 2026 och 2027	4
Balansbudget 2025 med plan för 2026 och 2027	5
Anslag och bidrag	6
Verksamhetsbidrag	6
Avtal Strängnäs stift och Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö	6
Investeringar	6
Barnkonsekvensanalys	7
Genomförande och kunskapsunderlag	7
Barnenkät	7
Omvärld	8
Konsekvenser för barn i mål och budget 2025	8

Inledning

I detta dokument som utgör ett beslutsunderlag för Strängnäs stiftsfullmäktige redogörs för mål samt förslag till budget 2025 med plan för åren 2026 och 2027. I Mål och budget – del 2 finns en utförligare beskrivning av stiftets uppdrag och verksamhet.

Särskilt fokus för Strängnäs stift år 2024-2027

Övergripande mål för verksamheten är Enhet i mångfald, Levande församlingar och Gott förvalterskap i enlighet med Stiftspastoral för Strängnäs stift 2021-2030.

Under åren 2024-2027 ska inom målet Levande församlingar finnas ett särskilt fokus på främjande av konfirmandarbete, och inom målet Gott förvalterskap finnas ett särskilt fokus på främjande av framtagande av lokalförsörjningsplaner och klimatarbete.

Konfirmandarbete

Andelen konfirmerade i Strängnäs stift är den lägsta i landet. Det är viktigt att församlingar och pastorat arbetar med handlingsplaner. Konfirmandarbetets plats i församling och i arbetslag behöver stärkas. Det senaste året märks en försiktig ökning av konfirmanddeltagandet. En målsättning är att utveckla främjandet av konfirmationsundervisningen och tillsammans med församlingar och pastorat höja deltagandet. Främjande av konfirmandarbetet förutsätter en kännedom om framgångsfaktorer och framhållande av de goda exemplen.

Lokalförsörjningsplaner

Samtliga församlingar och pastorat i Strängnäs stift ska ha en lokalförsörjningsplan för att kunna ha en god fastighetsförvaltning. Fortfarande saknar närmare 30% av församlingar och pastorat i Strängnäs stift en lokalförsörjningsplan. De senaste åren har fastighetsfrågorna aktualiserats på grund av höga energipriser. Erfarenhetsutbyte och tillvaratagande av bra metoder eftersträvas i främjandet av såväl framtagande som uppdatering av lokalförsörjningsplaner. En av framgångsfaktorerna torde vara kommunikation då förändringar i fastighetsbestånd och användande av framför allt kyrkobyggnader är en känslig fråga.

Klimatarbete

Arbetet inom ramen för Svenska kyrkans färdplan för klimatet fortgår. Utbildningsinsatser och samverkan är nödvändig. Det fortsatta arbetet förutsätter också samarbete över stiftsgränserna i tillvaratagande av kompetens och gemensamma resurser. Målsättningen är att Strängnäs stift med dess församlingar och pastorat ska arbeta för minskad klimatpåverkan i enlighet med Färdplan för klimatet, och bidra till att Svenska kyrkan uppnår de i färdplanen uppsatta effektmålen.

Resultatbudget år 2025 med plan för år 2026 och 2027

	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos på helår från Q2 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
<u>Verksamhetens intäkter</u>						
Kyrkoavgift	34 314	36 134	36 134	37 198	37 070	37 600
Erhållen inomkyrklig utjämnning	29 464	31 670	31 670	31 675	31 776	31 790
Erhållna gåvor och bidrag	5 518	1 777	1 610	1 168	2 000	2 000
Nettomsättning	6 963	7 838	7 767	8 687	9 000	9 000
Övriga verksamhetsintäkter	0	0	29	0	0	0
	76 258	77 418	77 209	78 728	79 846	80 390
<u>Verksamhetens kostnader</u>						
Lämnad inomkyrklig utjämnning	-8 146	-9 764	-10 180	-9 344	-9 500	-9 500
Övriga externa kostnader	-23 360	-22 850	-22 131	-24 820	-24 296	-24 540
Personal- och styrningskostnader	-42 951	-44 254	-44 816	-45 895	-45 500	-45 800
Avskrivningar av anläggningstillgångar	-1 307	-1 300	-1 323	-1 300	-1 300	-1 300
	-75 765	-78 168	-78 450	-81 359	-80 596	-81 140
Verksamhetens resultat	495	-750	-1 241	-2 632	-750	-750
<u>Resultat från finansiella investeringar</u>						
Resultat från finansiella tillgångar	204	250	221	250	250	250
Ränteintäkter o likn resultatposter	1590	500	768	750	500	500
Räntekostnader o likn resultatposter	-1	0	0	0	0	0
Detaljplaneprocess Domkyrkoberget			-1500			
Årets resultat	2 288	-633	-1 752	-1 633	0	0
Påverkan på eget kapital	2 288	-633	-1 752	-1 633	0	0

Balansbudget 2025 med plan för 2026 och 2027

	Utfall	Budget	Prognos på helår från Q2	Budget	Plan	Plan
	2023	2024	2024	2025	2026	2027
TILLGÅNGAR, tkr						
Anläggningstillgångar						
<u>Immateriella anläggningstillgångar</u>						
Licenser	474	428	380	333	285	238
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>						
Byggnader och mark	12 713	12 903	11 706	11 490	11 274	11 058
Inventarier, verktyg och installationer	3 991	3 614	3 464	3 314	3 164	3 014
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>						
Långfristiga värdepappersinnehav	8 522	8 522	8 522	8 522	8 522	8 522
Summa anläggningstillgångar	25 700	25 467	24 073	23 659	23 245	22 832
Omsättningstillgångar						
Summa kortfristiga fordringar	5 545	3 900	4 000	4 200	3 900	3 900
<u>Kassa och bank</u>	49 900	45 000	44 000	45 000	45 000	45 000
Summa omsättningstillgångar	55 445	48 900	48 000	49 200	48 900	48 900
SUMMA TILLGÅNGAR	81 145	74 367	72 073	72 859	72 145	71 732
EGET KAPITAL OCH SKULDER						
Eget kapital						
Balanserat resultat	53 892	56 180	55 547	53 795	52 162	52 162
Årets resultat	2 288	-633	-1 752	-1 633	0	0
Summa eget kapital	56 180	55 547	53 795	52 162	52 162	52 162
Avsättningar	0	1 700	0	1 700	1 700	1 700
Summa kortfristiga skulder	24 965	17 120	18 278	18 997	18 283	17 870
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	81 145	74 367	72 073	72 859	72 145	71 732

I kolumnen för prognos för helår 2024 har hänsyn tagits till extra anslag om 1,5 mnkr för detaljplaneprocess Projekt domkyrkoberget.

I kolumnen för Budget 2025 och Årets resultat har hänsyn tagits till klimatresurs om 633 tkr samt kostnader i samband med kyrkovalet som uppskattas till 1 000 tkr. Åren sedan förra valet 2021 har stiftet upparbetat ett överskott i eget kapital vilket innebär att kostnader för klimatresurs och valkostnader inte påverkar målkapitalet.

Anslag och bidrag

ACT Svenska kyrkan	419 000 kr
Verksamhetsbidrag, (maxbelopp)	6 400 000 kr
Hagabergs folkhögskola	160 000 kr
Skulpturparken	75 000 kr
Svenska kyrkans Unga (SKU)	385 000 kr
Övriga anslag	100 000 kr
Totalt	7 539 000 kr

Verksamhetsbidrag

Verksamhetsbidrag är ett komplement till det nationella utjämnningssystemet och syftar enligt nya riktlinjer till att främja institutionssjälavården. Det är verksamhet inom den grundläggande uppgiften som församling/pastorat utför på grund av vistelseansvaret men som genom vissa strukturella omständigheter medför särskilda krav. Institutionssjälavård är i detta avseende följande fyra områden; sjukhuskyrka, NAV-verksamhet, militärsjälavård och verksamhet vid flyktingförvar.

Avtal Strängnäs stift och Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö

Strängnäs domkyrka är också stiftets katedral. Ett avtal reglerar stiftets bidrag till församlingens förvaltning av domkyrkan, motsvarande 15,24 gånger det prisbasbelopp som regeringen fastställer.

Investeringar

Ram för investeringar för år 2025 max 500 tkr.

Barnkonsekvensanalys

Enligt kyrkoordningen ska stiftet verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut (KO 7 kap 11§). I detta avsnitt presenteras den barnkonsekvensanalys som gjorts i anslutning till arbetet med mål och budget 2025. Verksamheten analyseras i första hand på processnivå.

Genomförande och kunskapsunderlag

Den barnkonsekvensanalys som görs inför beslut om mål och budget i Strängnäs stift baserar sig, förutom på beslutsunderlaget, på bestämmelser i *Kyrkoordningen*, *Stiftspastoral för Strängnäs stift* samt på dokumentet *Kunskapsunderlag för barnkonsekvensanalyser i Strängnäs stift*, som bland annat innehåller en redogörelse av resultatet från stiftets egen årliga barnenkät.¹

Barnenkät

Sedan 2019 har nära 900 barn som deltar vid stiftets arrangemang för barn och unga på Stiftsgården Stjärnholm bidragit med sina svar till barnenkäten. Enkäten ställer frågor som rör delaktighet, trygghet och inkludering i kyrkan, likväl som frågor om kyrkans uppdrag i samhället och roll vad gäller barns personlig tro.

Under 2024 har ca 140 barn och unga svarat på enkäten som visar att en majoritet av de svarande i hög grad känner sig trygga, välkomna och delaktiga i kyrkans verksamhet. Samtidigt konstateras att en betydande minoritet, ca 25 % av de svarande, känner det motsatta. Svaren indikerar att det finns barn som inte känner sig lyssnade på och som upplever att deras åsikter sällan efterfrågas. Det förekommer också att barn inte känner sig välkomna i kyrkan på grund av sexuell läggning, särskilda behov eller svag ekonomi. Enkäten visar att också att det finns barn som inte känner sig hemma i kyrkans lokaler och att det används ett språk i kyrkan som är svårt att förstå.

På frågan vad kyrkan kan göra för att vara relevant för barn och unga 0–18 år svarar barnen att kyrkan ska "arrangera läger" (40%) "vara en öppen mötesplats för människor av många olika åsikter" (32 %), och "arbeta med att sprida hopp om en meningsfull framtid" (16%). Bland de aktiviteter som erbjuds i kyrkan lyfts de kreativa aktiviteterna, att sjunga och att leka lekar, som roligast. Att ta emot nattvard, ha andakt och fira gudstjänst rankas ganska högt bland de svarande men att lyssna på bibelberättelser rankas något lägre. En stor del av de barn som svarat upplever att de får tillfälle att fördjupa sin tro genom kyrkans läger och att kyrkan är en bra plats att dela tankar om tro och liv. Glädjande nog upplever en stor grupp att de har lätt att vara öppna med vad de tror och att de sällan blir tillrättavisade, samtidigt är det fortfarande finns en grupp som känner det motsatta (ca 20 %).

Årets enkätsvar går i linje med hur svaren sett ut de senaste åren och visar att kyrkans verksamhet för barn och unga är viktig och uppskattad, att gemensamhetsskapande

¹ *Kunskapsunderlag för barnkonsekvensanalyser i Strängnäs stift* uppdateras årligen och innehåller, förutom en sammanfattning av resultatet från stiftets egen barnenkät, en sammanfattning av aktuella rapporter och forskningsrön om barns levnadsförhållanden från myndigheter och civilsamhälle nationellt och regionalt, samt en sammanställning av relevant inomkyrklig statistik och forskning på området.

aktiviteter och trygghet är kyrkans styrkor och att församlingar träffat rätt med sina verksamheter, enligt barn och unga. Samtidigt ger den signaler om att mer kan göras, inte minst inom området inkludering och delaktighet. Svaren utmanar också i att göra bibelns berättelser, bön och gudstjänst mer relevant och tillgänglig för målgruppen.

Omvärld²

Barn och unga påverkas av sin omvärld. Flera aktuella undersökningar från civilsamhällsaktörer, myndigheter och regioner visar att barn och unga i stor utsträckning upplever otrygghet och existentiell ångest. Barn som lever i ekonomisk utsatthet, barn till föräldrar med lägre utbildningsgrad eller utländsk bakgrund samt barn med funktionsnedsättningar löper större risk än andra att må dåligt. Sörmland är det län i Sverige där flest barn lever i familjer med låg inkomststandard. Ekonomisk segregation och skolsegregation är trender som barnrättsorgan och myndigheter varnar för. Undersökningar bland barn och unga i Sörmland visar att de unga som anser sig ha en meningsfull fritid, vänner och vuxna de kan prata med, också skattar sin hälsa och sitt upplevda mående högre. Att känna delaktighet och möjlighet att påverka sin situation bidrar också till större välbefinnande. Känslan av delaktighet bland barn och unga är dock låg. Både barn och vuxna behöver mer kunskap om barns rättigheter och om hur delaktighet kan skapas. Barn och unga som tillhör en minoritetsgrupp upplever möjligheten att påverka i frågor som berör dem som låg på grund av vuxnas okunskap, men också brist på information.

Genom dop, konfirmation, gudstjänst och barnverksamhet har Svenska kyrkan möjlighet att bidra till en meningsfull fritid för barn och på så sätt bidra till barns trygghet och hälsa samt tillgodose rätten att tillhöra och utöva delaktighet och inflytande.

Enligt statistiken för 2023 är drygt 45 000 (8 %), av alla gudstjänstbesökare i Strängnäs stift barn. Pandemin innebar att en stor del av den barn- och ungdomsverksamhet som byggts upp i stiftet över tid fick stå tillbaka. Strängnäs stift är idag ett av de stift i Sverige som konfirmerar lägst andel tillhöriga 15-åringar, samtidigt som variationen mellan stiftets församlingar är mycket stor. Antalet barn och ungdomskörer i stiftet gick ned kraftigt under pandemin men har från och med 2023 glädjande sett en kraftig ökning. Antalet deltagare i regelbunden barnverksamhet samt unga ledare och frivilliga i barn och ungdomsverksamheten minskar dock fortfarande. År 2023 får färre barnfamiljer ekonomiskt stöd från svenska kyrkan än åren dessförinnan och församlingarnas kostnader för barn och ungdomsverksamheten har minskat något.

Konsekvenser för barn i mål och budget 2025

Utifrån vad som framkommer av omvärldsbeskrivning och barnenkät, samt paragraferna 2, 3, 6 och 12 i barnkonventionen har tre punkter identifierats som särskilt viktiga för stiftets barnkonsekvensanalys; barns inflytande, barns rätt att tillhöra och känna trygghet samt barns ekonomiska situation.

Inledningsvis bör lyftas att stiftet i främjande- och tillsynsuppdraget har en förhållandevis liten del verksamhet som berör barn direkt. Verksamhet som indirekt rör barn är däremot

² Detta avsnitt är en sammanfattning av material ur dokumentet *Kunskapsunderlag för barnkonsekvensanalyser i Strängnäs stift 2023*.

mycket omfattande. I arbetet med budget 2025 har verksamhet som är direkt riktad mot barn, unga och klimat, likt tidigare år, subventionerats i jämförelse med annan verksamhet vilket signalerar ett tydligt ställningstagande om att prioritera barnen. Nedan lyfts något av det arbete som direkt och indirekt berör barn.

Genom Stiftsprocessen och den verksamheten som bedrivs på Stiftsgården Stjärnholm arbetar stiftet direkt med att främja barns rätt att tillhöra, känna gemenskap och delaktighet. På stiftsgården erbjuds bland annat barnkörläger, barndag och konfirmandläger för små konfirmandgrupper. Gården är en samlingsplats för barn och unga och framför allt stiftsgårdspedagogtjänsten bidrar till att skapa stabilitet. Genom gårdens verksamhet värnar stiftet barns rätt till utveckling och en meningsfull fritid. En analys utifrån barnenkäten är att inkluderingen på gården ännu tydligare skall kunna stärkas genom en regnbågs-certifiering. Under 2024 har gården också påbörjat processen mot miljödiplomering vilket indirekt förmedlar hopp och framtidstro.

Ytterligare viktig verksamhet som främjar barn och ungas inflytande är Strängnäs stifts stöd till Svenska kyrkans unga (SKU). Genom att under flera år tillhandahålla en fast konsulent till stöd för SKU har Strängnäs stift bidragit till att stärka idealiteten bland unga och bemyndigat barn i frågor som rör barn. Genom Svenska kyrkans unga möjliggörs bland annat lägret "Vår tid", Barndagen och Allahelgonalägret som samlar barn och unga från hela stiftet. Andra viktiga aktiviteter som planeras för barn och unga, så som LIFE-lägret och Konfirmanddagen, involverar på olika sätt samarbete med SKU genom vilket barn och ungas rätt till inflytande värnas. Det är av stor vikt att tjänsten som fast konsulent till stöd för SKU (som för närvarande är vakant) återbesätts snarast möjligt.

Inom verksamhetsutveckling uppmärksammas att Stiftsorganisationen under åren 2024–2027 har Konfirmation som fokusområden. Frågor om *tillgänglighet, inkludering, delaktighet, trygghet och kommunikation* bör i arbetet betraktas som mycket viktiga i relation till de utmaningar med ökande klyftor, psykisk ohälsa och utanförskap som finns i omvärlden. Konfirmandsatsningen behöver på ett tydligt sätt göra barn och unga med olika perspektiv delaktiga i arbetet med att utarbeta stöd och verktyg.

En övergripande analys av både verksamhetsutvecklingsprocessen och kompetensutvecklingsprocessen är att det finns en medvetenhet om att verksamheten inom det grundläggande uppdraget och våra profilyrken i hög grad påverkar barns bästa. Få aktiviteter har dock ett direkt fokus på barn och unga, barns rätt eller hur man skapar trygga inkluderande miljöer för barn. Kompetensutveckling med tydlig koppling till verksamhet för barn och unga syns främst i det utbud som riktar sig mot församlingspedagoger och kyrkomusiker, till viss del i de kurser och utbildningar som riktar sig till diakoner och i princip inte alls i de som riktar sig till präster och kyrkoherdar. Barnrättsperspektivet inom fortbildning för de fyra profilerna och framför allt för präster kan således utvecklas. I Svenska kyrkans organisation är det präster som leder verksamhet och de har därigenom ett ansvar att göra plats för barn och säkra deras rätt till inflytande och delaktighet. Detta inkluderar alltifrån hur barns röster blir hörda i beslutsfattande till hur barn bemöts i gudstjänst, diakoni, undervisning och mission.

Stiftsorganisationen har genomgått certifiering inom Regnbågsnyckeln, något som också församlingar uppmuntras göra. Årets barnenkät visar att barn som avviker från normen inte självklart upplever sig lika välkomna och trygga i kyrkan som andra. Detta bör ses som en utmaning för Strängnäs stift. Ett intensifierat arbete med att främja församlingarnas mångfaldsarbete är viktigt.

Inom processen struktur och organisation kan särskilt lyftas stiftets arbete med kris och kyrklig beredskap. I en allt osäkrare samtid blir kyrkans verksamhet viktigare och viktigare, inte minst för de barn och unga som söker sig till våra församlingar. Sett ur det perspektivet behöver stiftets beredskapsarbete under 2025 och framåt lyftas. I en större kris ska Svenska kyrkan kunna upprätthålla viktig verksamhet. Detta gäller självklart sådant som begravningsverksamhet och stöd i livets svåra stunder men det kan också komma att handla om att upprätthålla trygga mötesplatser för barn och unga som bidrar med sammanhang och hopp. I detta arbete kan stiftets uthållighet och organisering i krisstöd komma att bli avgörande.

Ytterligare något som stiftet fortsatt bör vara uppmärksam på är vilken indirekt påverkan som neddragningar i personal och omfördelning av resurser kan få för barn på längre sikt. Barn och ungas möte med kyrkan sker främst i församlingarna vilket innebär att stiftets främjande av den grundläggande uppgiften likväl som i förvaltningsfrågor i förlängningen också främjar barn. Årets barnkonsekvensanalys vill därför fortsatt lyfta att det stiftet gör har ett viktigt signalvärde och att den kompetens som uppmuntras i barn- och ungdomsarbetet i församling bör vara lika självklart representerad i stiftets främjande.

Sammanfattning

Strängnäs stift värnar, genom den planerade verksamheten 2025 barns rätt till inflytande och delaktighet i hög utsträckning. Subventioner i verksamhet som rör barn och unga underlättar både för församlingar och enskilda att ge barn en plats, ett sammanhang och möjlighet till utveckling. Stödet till SKU och det aktiva arbetet för att göra ungdomsrörelsen till en viktig samarbetspart i stiftet har varit viktig för att främja barns delaktighet och behöver fortsatt värnas. Som stift behöver vi ständigt påminnas om vår del i arbetet med att göra barn delaktiga, inkluderade och trygga i kyrkans verksamhet, oavsett om vi har möjlighet att påverka direkt eller indirekt. Inför 2025 påminns vi särskilt om följande:

- En regnbågscertifieringsprocess skulle med fördel kunna genomföras på Stiftsgården Stjärnholm. Det skulle gynna gårdens möjlighet att ännu tydligare vara en öppen och inkluderande mötesplats för alla.
- Arbetet med att uppmuntra och främja regnbågscertifieringsprocesser i församlingar behöver prioriteras.
- Barnrättsperspektivet behöver lyftas tydligare inom fortbildning av de fyra profilerna, och då framför allt i fortbildning som riktar sig till diakoner och präster. Alla fyra profiler bidrar i att göra kyrkan till en plats där barn känner sig välkomna, sedda, tillvaratagna och delaktiga.